१९. वासरू

- **ऐका. म्हणा. वाचा.**

ओढाळ वासरू रानी आले फिरू,
कळपाचा घेरू सोडूनिया.

कानामध्ये वारे भरूनिया न्यारे,
फेर धरी फिरे रानोमाळ.

मोकाट मोकाट अफाट अफाट,
वाटेल ती वाट धावू लागे.

विसरूनी भान, भूक नि तहान,
पायांखाली रान घाली सारे.

थकूनिया खूप सरता हुरूप,
आठवे कळप तयालागी.

फिरू जाता मागे दूर जाऊ लागे,
आणखीच भागे भटकत.

पडता अंधारू लागले हंबरू,
माय! तू लेकरू शोधू येई.

– अनिल

शब्दार्थ : **ओढाळ** – स्वच्छंदी, मनात येईल तसे फिरणारे. **फिरू** – फिरायला. **घेरू** – घेराव. **न्यारे** – वेगळे. **फेर धरणे** – गोलगोल फिरणे. **मोकाट** – कोणतेही बंधन न पाळणे, स्वैरपणे फिरणे. **भान** – जाणीव. **हुरूप** – उत्साह, जोम, जोश. **आठवे** – आठवण येणे. **भागे** – दमून, थकून.

स्वाध्याय

प्र. १. एक–दोन वाक्यांत उत्तरे लिहा.

(अ) रानात फिरायला मिळावे म्हणून वासरू काय करते?
(आ) तहान, भूक विसरून वासरू काय करते?
(इ) वासराला कळपाची आठवण केव्हा होते?

AEJSV5

प्र. २. खालील अर्थाच्या कवितेतील ओळी शोधा व लिहा.

(अ) भूक, तहान विसरून वासरू रानात सगळीकडे फिरते.
(आ) वासरू रानात फिरून फिरून थकले, की त्याचा उत्साह कमी होतो. मग त्याला आपला कळप आठवू लागतो.

(इ) वासरू कळपाकडे परत यायला निघते, पण त्याला रस्ता सापडत नाही. ते दूर जाऊ लागते. असे भटकल्यामुळे ते आणखीनच थकून जाते.

प्र. ३. कळपातून निघालेले वासरू रानात कसे फिरू लागले, याचे वर्णन तुमच्या शब्दांत सांगा.

प्र. ४. खालील शब्दसमूह व वाक्प्रचार यांचा अर्थ समजून घेऊन त्यांचा वाक्यात उपयोग करा.

कानांमध्ये वारे भरणे, हुरळून जाणे, रान पायांखाली घालणे, तहानभूक विसरणे, मग्न होणे, हुरूप येणे, मोकाट सुटणे.

प्र. ५. तुमच्या शब्दांत उत्तरे लिहा.

(अ) शाळेची मधली सुट्टी झाली, की तुम्ही काय काय करता?

(आ) खेळायला गेल्यानंतर तुम्ही घरी लवकर परतला नाहीत तर तुमची आई काय करते?

(इ) तुम्ही तहानभूक केव्हा विसरता?

प्र. ६. 'मोकाट-अफाट-वाट' याप्रमाणे शेवटचे अक्षर समान असलेले कवितेतील शब्द शोधा.

प्र. ७. 'रानोमाळ' सारखे पाच जोडशब्द लिहा.

प्र. ८. 'एखादे मूल आईपासून किंवा कुटुंबापासून गर्दीत हरवले,' असा प्रसंग तुम्ही पाहिला आहे का? असा प्रसंग तुमच्यावर कधी आला होता का ? त्या वेळी काय घडले ते सांगा.

- **वाचा.**

सोडूनिया, थकूनिया यांसारखे शब्द कवितेत आले आहेत. ते नेहमी लिहिताना 'सोडुनिया, थकुनिया' असे लिहितात.

- **खालील चित्रांना विशेषणे लावा.**

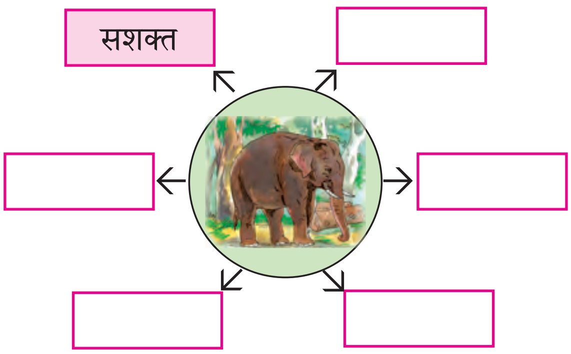

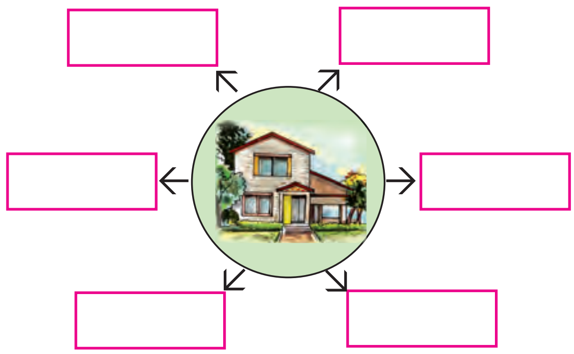

- **ओळखा पाहू!**

बत्तीस भाऊ, एकच बहीण
सर्वांत तीच आयुष्यमान.

चार बोटांचे अंतर दोघांत असे
एकावर विश्वास, तर दुसऱ्यावर नसे.

बारा घरावर तिघे पहारा करती
सदैव फिरती, न थकती, न थांबती.